

ТВОРЧИЙ ПОРТРЕТ

але вже сьогодні можна констатувати, що ідеї та досвід роботи В. К. Сидоренка знайшли безпосереднє відображення в освітніх процесах України кінця ХХ – початку ХХІ століття, сприяли становленню цілої когорти науковців і вчителів.

Неабиякий вплив на соратників і молодих науковців мали такі риси вченого, як: доброта, інтелігентність, компетентність, цілеспрямованість, самодостатність, відповідальність, оптимізм, наполегливість, мудрість, надзвичайна працелюбність; постійна увага до проблем кожної людини; бажання прийти на допомогу кожному і в будь-який час; організаторські здібності та ін.

Він завжди нехтував особистими проблемами задля того, щоб поділитися вогнем свого серця з оточуваними, запалити в них іскру творчості, спонукати до активної діяльності.

Учні, послідовники, однодумці й друзі Віктора Костянтиновича щиро дякують йому за самовіддану працю, підтримку й допомогу, упевнені, що вогонь його серця ніколи не згасне.

Кузьменко В. В., Слюсаренко Н. В., Блах В. С.*

О. І. ГЕДВІЛЛО – ФУНДАТОР ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ НА ХЕРСОНЩИНІ

Щасливою може вважати себе та людина, у житті якої зустрівся справжній Учитель – той, хто виховує, навчає, розуміє, підказує, спрямовує, допомагає, супроводжує, опікає, іноді побатьківські журить, але завжди веде до світлої життєвої мети.

Таким Учителем для багатьох студентів і педагогів Херсонщини став професор Олександр Іванович Гедвілло.

Народився Олександр 4 березня 1929 року в смт Земетчино Пензенської області Російської федерації в сім'ї службовців. Його батько – Іван Антонович працював агрономом, а мати – Тетяна Олександрівна – фармацевтом.

У важкі повоєнні роки, коли наша країна заліковувала рани й відбудовувала зруйноване народне господарство, Олександр – випускник Земетчинської середньої школи (1947 р.) вступив на факультет літакобудування Московського авіаційного інституту, де здобув спеціальність інженера-механіка (1953 р.).

Часто згадуючи роки, які довелося провести в Москві, Олександр Іванович відзначав, що столиця зустріла його привітно, одразу «прийняла у свої обійми». В інститутські роки йому пощастило прослухати лекції видатних професорів, взяти участь у художній самодіяльності рідного вишу, відвідати найкращі московські театри, кінотеатри і стадіони. Але студентське життя сплинуло швидко, залишаючи по собі найкращі спогади...

У 1953 році молодого фахівця направили на роботу в м. Таганрог Ростовської області на авіаційний завод, де він протягом двох років працював на посадах майстра, начальника технічного бюро, начальника бюро технічного контролю цеху

* © Кузьменко В. В., Слюсаренко Н. В., Блах В. С.

ТВОРЧИЙ ПОРТРЕТ

складання корпусу літака.

З того часу було змінено багато посад і декілька міст, доля дала можливість Олександрю Івановичу збагачувати скарбницю професійного досвіду, зокрема освоюючи цілинні землі в Алтайському краї (1955-1959 рр.).

Викладацька діяльність О. І. Гедвілло розпочалася в Ржевському сільськогосподарському інституті (1959 р.), а далі – на Херсонщині (з 1960 р.): в Херсонському сільськогосподарському інституті, Херсонській філії Одеського технологічного інституту, Херсонському державному педагогічному інституті імені Н. К. Крупської (нині Херсонський державний університет), Херсонській державній морській академії.

Поміж названих навчальних закладів особливе місце в житті та професійній діяльності вченого посів Херсонський державний університет, де він пройшов шлях від старшого викладача (1970 р.) до завідувача кафедри трудового навчання (1977-2002 рр.), професора кафедри (2002-2008 рр.).

У цьому виші Олександр Іванович доклав чимало зусиль для становлення та розвитку професійної підготовки вчителів трудового навчання на Херсонщині, став, по суті, фундатором майбутнього факультету загальнотехнічних дисциплін. За його сприяння (як завідувача секції загальнотехнічних дисциплін при кафедрі методики фізики) та при безпосередній участі створено матеріально-технічну базу факультету, зокрема: навчальні майстерні, кабінети, лабораторії.

Поряд із викладацькою та організаторською діяльністю О. І. Гедвілло зробив упевнені цілеспрямовані кроки на науковій ниві: навчався в аспірантурі Українського науково-дослідного інституту педагогіки (1974-1975 рр.); захистив кандидатську дисертацію «Дидактические основы построения и применения системы демонстрационных стендов как средства повышения качества знаний, учений и навыков учащихся в процессе трудового обучения» зі спеціальності 13.00.01 – теорія та історія педагогіки (науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор Д. А. Сметанін) (1975 р.); отримав вчене звання доцента по кафедрі трудового навчання (1980 р.) та вчене звання професора по кафедрі трудового навчання та основ виробництва (1992 р.).

У той самий час створена й очолювана ним кафедра трудового навчання постійно працювала над удосконаленням комплексу матеріалів для вчителів праці та організаторів технічної творчості; приділяла значну увагу укріпленню зв'язків з освітянськими установами й промисловими підприємствами. Форми взаємозв'язку були різними, наприклад: укладання із загальноосвітніми школами, професійно-технічними училищами та позашкільними закладами творчих договорів про співробітництво та спільну роботу; вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду; участь у проведенні обласних та районних олімпіад із трудового навчання; виготовлення для підшефних

ТВОРЧИЙ ПОРТРЕТ

шкіл та станцій юних техніків інструментів, пристроїв, наочних посібників під час проходження студентами педагогічних практик; профорієнтаційна робота; участь у роботі курсів підвищення кваліфікації вчителів трудового навчання Херсонської області.

Завдяки такій діяльності Олександра Івановича та його кафедру знали не тільки в Херсоні. Багато років він підтримував творчі зв'язки з науковцями України (Києва та Чернігова, Вінниці та Глухова, Бердянська та Дрогобича, Хмельницького та Умані, Слов'янська та Полтави), мав численних однодумців у різних куточках колишнього СРСР.

У 1985 році на загальнотехнічному факультеті Херсонського державного педагогічного інституту імені Н. К. Крупської була відкрита нова спеціалізація «Обслуговуюча праця». Організацію та забезпечення навчального процесу за цією спеціалізацією доручили кафедрі трудового навчання. І знову проявився талант Олександра Івановича – педагога та організатора, котрий за короткий час зміг зібрати та згуртувати колектив однодумців, фахівців вищого кваліфікаційного рівня.

У науковому доробку професора понад 260 праць, зокрема більше сорока навчальних посібників із низки дисциплін для підготовки вчителів трудового навчання загальноосвітньої та професійної школи.

Наукові інтереси О. І. Гедвілло завжди були багатогранними. Ним розроблено і впроваджено в навчальний процес загальноосвітньої школи унікальну систему застосування наочних засобів у трудовому навчанні, проведено велику роботу із започаткування та постійного вдосконалення фахової підготовки вчителів обслуговуючої праці: розробка навчальних програм і методичних матеріалів із дисциплін даного напрямку підготовки, створення матеріально-технічної бази тощо.

Значну увагу Олександр Іванович приділяв підготовці науково-педагогічних кадрів. За особистим сприянням професора на початку 2000 року в аспірантурі Херсонського державного тоді ще педагогічного університету відкрита нова спеціальність 13. 00. 02 – теорія та методика трудового навчання. До того часу в південному регіоні України не було кафедр, де б відбувалася підготовка науковців вищої кваліфікації за даним напрямом. Відкриття такої спеціальності в аспірантурі дозволило вирішити цю найважливішу проблему. Кафедра трудового навчання стала науковим центром, де здійснювали наукові дослідження й розробки не тільки викладачі багатьох вищих навчальних закладів освіти, але й працівники загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних училищ Півдня України.

Визнанням науково-педагогічного авторитету вченого, без сумніву, є створення в Херсонському державному університеті наукової школи професора О. І. Гедвілло «Розробка теоретичних, змістовних і методологічних засад трудового навчання і виховання молоді». Основними напрямками науково-дослідної ро-

ТВОРЧИЙ ПОРТРЕТ

Українська педагогіка

боти школи були обґрунтування теоретичних, змістових і методологічних засад трудового навчання; розробка теорії та методики трудового виховання дітей і молоді; дидактико-методичне забезпечення трудового навчання в загальноосвітній та вищій школах; організація широкої експериментальної роботи у вищих навчальних закладах України.

У рамках роботи наукової школи професора успішно захищено чотири кандидатські дисертації (Н. П. Знамеровська «Підготовка вчителя трудового навчання до розвитку художньо-конструкторських здібностей учнів основної школи», В. С. Блах «Наукове обґрунтування змісту та методики викладання курсу «Обладнання для обробки харчових продуктів», Г. І. Разумна «Підготовка майбутніх учителів трудового навчання до естетичного виховання учнів основної школи», І. О. Носова «Наукове обґрунтування змісту і проведення лабораторного практикуму з «Технології конструкційних матеріалів» у вищих педагогічних закладах»), а також підготовлено значну кількість магістерських дисертацій та випускних робіт. Дослідження багатьох науковців ще тривають.

Багато років Олександр Іванович працював у складі редакційної колегії збірника наукових праць «Педагогічні науки», що видається в Херсонському державному університеті. Діяльність Олександра Івановича як члена редакційної колегії збірника не обмежувалася тільки формуванням його змісту та рецензуванням статей. Він активно публікував свої статті, пропагував збірник серед науковців усіх регіонів України, проводив зустрічі з дописувачами, із читацькою аудиторією.

У різні роки О. І. Гедвілло неодноразово був членом оргкомітетів багатьох наукових конференцій з питань трудового навчання, що проводилися на Херсонщині.

За плідну працю на освітянській ниві вчений відзначений нагрудними знаками «Відмінник освіти УРСР» та «Відмінник освіти України», медаллю «Ветеран праці», Почесною грамотою Академії педагогічних наук України, іншими нагородами.

Але колеги, аспіранти і студенти знали Олександра Івановича не тільки як визначного вченого-педагога, а і як щирю, доброзичливу, порядну, скромну, працювиту, інтелігентну людину.

О. І. Гедвілло мав дружну сім'ю, полюбляв збирати гриби, працювати на дачній ділянці, займатися виноробством, рибалити. Усі, кому особисто доводилося зустрічатися з Олександром Івановичем у неформальній обстановці, відмічають його хлібосольність і пам'ятають грибні страви, якими він частував. У цій справі йому не було рівних, як і в збиранні грибів.

12 жовтня 2013 року життя Олександра Івановича обірвалося...

Ми, колеги, учні та послідовники, із вдячністю згадуємо Ваші рекомендації та настанови, уклоняємося Вам, шановний Учителю, обіцяємо продовжити розпочату Вами справу.